

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku Syndyka masy upadłości M. G. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą G. [...]

przy uczestnictwie M. G.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 kwietnia 2019 r.,

na skutek skarg kasacyjnych obu stron

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt XXIII Ga [...],

1. odrzuca skargę kasacyjną wnioskodawcy w części odnoszącej się do rozstrzygnięć zawartych w punktach II i III zaskarżonego postanowienia a w pozostałym zakresie skargę tę przyjmuje do rozpoznania;

2. odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej uczestnika i zasądza od niego na rzecz wnioskodawcy kwotę 1.800,00 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego tą skargą.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna wnioskodawcy podlegała odrzuceniu w części odnoszącej się do rozstrzygnięć zawartych w punktach II i III zaskarżonego postanowienia.

Przesłanką zaskarżenia orzeczenia w postępowaniu cywilnym jest istnienie interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia. Interes prawny w zaskarżeniu, określany jako *gravamen*, rozumiany jest – najogólniej rzecz ujmując - jako pokrzywdzenie polegające na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a sentencją zaskarżonego orzeczenia. Brak tak rozumianego interesu prawnego prowadzi do odrzucenia środka odwoławczego (zob. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSN 2014, Nr 11, poz. 108; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1997 r., I CKN 57/97, OSNCP 1997, Nr 11, poz. 166).

Skarżący wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną postanowienie Sądu drugiej instancji w całości, podczas gdy w punkcie II tego postanowienia Sąd Okręgowy oddalił apelację uczestnika w części. Zatem rozstrzygnięcie w tym zakresie było dla wnioskodawcy korzystne, co oznacza, że nie ma on interesu prawnego w kwestionowaniu tej części rozstrzygnięcia. Skarga kasacyjna w części, w której zaskarża rozstrzygnięcie korzystne dla strony, podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z § 2 k.p.c., ponieważ w tym zakresie jest niedopuszczalna z uwagi na nieistnienie po stronie skarżącej interesu w zaskarżeniu (*gravamen*). Natomiast w punkcie III zaskarżonego postanowienia Sąd drugiej instancji odrzucił apelację wnioskodawcy. Ta część rozstrzygnięcia nie podlegała zaskarżeniu skargą kasacyjną. Postanowienie o odrzuceniu apelacji, jako kończące postępowanie w sprawie, może być zaskarżone zażaleniem, o ile w sprawie ze względu na jej przedmiot oraz - w niektórych rodzajach spraw – z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia przysługuje skarga kasacyjna. Wobec powyższego wniesiona skarga kasacyjna w zakresie obejmującym punkt III zaskarżonego postanowienia podlegała odrzuceniu.

Przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały poddane badaniu co do rozstrzygnięcia zawartego w pozostałej części postanowienia i w tym zakresie skarga kasacyjna wnioskodawcy została przyjęta do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący uczestnik oparł swój wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na pierwszej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Skarżący uczestnik przedstawiony przez siebie problem prawny ujął w pytaniu: „Czy w postępowaniu w przedmiocie orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w trybie art. 373 p.u.n., okoliczność tego rodzaju, że zakaz taki automatycznie pozbawiałby upadłego będącego osobą fizyczną możliwości umorzenia niezaspokojonych zobowiązań na podstawie art. 369 p.u.in., może być brana pod uwagę przy rozważaniu tego, czy orzeczenie tego zakazu

w jakimkolwiek wymiarze w związku ze złożonym już przez upadłego wnioskiem o umorzenie długów nie byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego?”.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu oraz na to, że przepisy dotyczące tej problematyki nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyslanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.). Skarżący uczestnik nie przytoczył orzecznictwa, z którego jego zdaniem wynikałyby jakiekolwiek rozbieżności dotyczące przedstawionej problematyki, a uzasadnienie wniosku przedstawia wątpliwości skarżącego nie poparte pogłębionym wywodem prawnym.

Ponadto należy zauważyć, że Sąd korygując orzeczony zakaz miał na względzie wystąpienie szeregu okoliczności, które skutkowały obniżeniem zakazu prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika do roku. Uznał, że odwoływanie się do zasad współżycia społecznego przez uczestnika nie powinno skutkować całkowitym oddaleniem wniosku o orzeczenie tego zakazu.

Wobec powyższego nie można przyjąć, że przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej uczestnika do rozpoznania została w sposób właściwy wykazana.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

a

aj